

עין משפט  
גזירה

ע:

הערל פרק שמיני יבמות

מסורת הש"ס

(א) וְיָבֵיל אֶלְעִיזָר (ב) וְלִקְחָן  
מִן הַיָּבָמֹת הַלֵּבָה הַזֹּאת וְיָבֵיל  
מִהֶן לְעַלְמָה וְיִשְׁמַעְיֵאל  
וְיָבֵיל מִן הַיָּבָמֹת הַלֵּבָה  
זו ב' מיי פיה מלכות  
מילה טעם א סמך  
עין מה טעם יד סמך  
הפס:  
ח ג מיי פיה מלכות  
קרבן פסח הלכה ה'  
ויש' הלכה ט'

אלמא לא קני ליה רביה והא דלמך צפ"ק דקידושין ודף טו.  
וסס) דעבד עברי גופו קניי היינו לענין שצריך גט  
שחרור ואין יואל בצמיחה בעלמא אבל לענין מלות לא והא דשרי  
בשפחה כנענית היינו משום שצריך שיעבוד את רבו בין ביום בין  
בלילה כדכתיב (דברים טו) כי משנה  
שכר שפיר עבדך דשפיר קרייה  
רחמנא ואל"מ דמשמע דמטעמא דקני  
ליה רביה יש לו לפטר והלא עבד  
כנעני גופו חייב בפסח למ"ד (פסחים  
דף סא): נשים בראשון חובה ואפילו  
למאן דלמך (סס) רשות מכל מקום  
שרי לכולל פסח והכא כתיב לא יאכל  
בו וי"ל דלי הוה קני ליה רביה לא  
הוה אכלי אלא בהמנחת רבו כעבד  
כנעני ולא בהמנחת אחרים:

תורה אור השלם

- 1. וכל הך לא יאכל קרבן  
תושב כהן ועבד לא יאכל קרבן  
2. וכל עבד איש מקרב  
כסף ומולחה אחרו אז  
3. וכל יבד אחר גר  
ועשה פסח ליה המולול לו  
כל ובר ואו יקרב לעשתו  
ועד בראר הארץ וכל  
יורה לא יאכל בו  
סמות יב סח

אלמא לא קני ליה רביה הכא נמי לא קני  
ליה רביה אלא לאפניו ואכתי מופנה מצד  
אחד הוא ושמינין ליה לר' א' לעזר דאמר  
מופנה מצד אחד למדין ומשיבין כיון  
דלגופיה והוה ליה גזירה שוה מופנה משני  
צדדין אי מה פסח אונן אסור בו אף תרומה  
אונן אסור בה א"ר יוסי בר חנינא אמר קרא  
(זר) ויכל זר וזרות אמרתי לך ואלא אנינות  
אימא ולא ערלות הא כתיב יתושב ושכיר  
ומה ראתי כמסתברא ערלות הו"ל לרבינו שבן  
(מעשי"ם כרות"ם בדב"ר העב"ד) מחוסר  
מעשה ומעשה בגופו ועונש כרת וישנו לפני  
הדבור וימילת זכריו ועבדיו מעכבת אדרבה  
אנינות הוה ליה לרבינו שבן ישנה בכל  
שעה ונוהגת באנשים ונשים ואין בידו לתקן  
את עצמו הנך נפישן רבא אמר בלא הנך  
נפישן נמי לא מצית אמרת שבקינן ערלות  
דכתיב בגופיה דפסח וילפינן אנינות מופסח  
דפסח גופיה כמכוער גבירינן אי מה פסח  
מילת זכריו ועבדיו מעכבת אף תרומה מילת  
זכריו ועבדיו מעכבת אמר קרא וימלחה אותו  
או יאכל בו וימילת זכריו ועבדיו מעכבת בו  
מלאכה בפסח ואין מילת זכריו ועבדיו מעכבת  
בתרומה אי הכי אימא יכל ערל לא יאכל בו  
בו אינו אוכל אבל אוכל הוא בתרומה הא  
כתיב תושב ושכיר ומה ראתי מסתברא  
ערלות דגופיה הוה ליה לרבינו שבן מעשה  
בגופו ועונש כרת אדרבה מילת זכריו ועבדיו  
הוה ליה לרבינו שבן ישנה בכל שעה הנך  
נפישן ואב"א בלא (הנך) נפישן נמי לא  
מצית אמרת מי אימא מיד דערלות דגופיה  
לא מעכבא ביה ערלות דאחריו מעכבא ביה  
השתא דאמרת בו לדרשה הוא דאתא  
(ב) יכל בן נבר לא יאכל בו למה לי י"ב  
המרת

גליון הש"ס

רש"י דה"ה וימילת זכריו  
ואי הכי בעי דה"ה עין  
לקמן קר שיה כנעני י"ה  
אחון אחין י"ה ויבשת  
קלה ע"ה דיה מלך חמך  
ויקנישן דף טי ע"ה דיה  
והמרת לנך אחן:

אלמא לא קני ליה רביה והא דלמך צפ"ק דקידושין ודף טו.  
וסס) דעבד עברי גופו קניי היינו לענין שצריך גט  
שחרור ואין יואל בצמיחה בעלמא אבל לענין מלות לא והא דשרי  
בשפחה כנענית היינו משום שצריך שיעבוד את רבו בין ביום בין  
בלילה כדכתיב (דברים טו) כי משנה  
שכר שפיר עבדך דשפיר קרייה  
רחמנא ואל"מ דמשמע דמטעמא דקני  
ליה רביה יש לו לפטר והלא עבד  
כנעני גופו חייב בפסח למ"ד (פסחים  
דף סא): נשים בראשון חובה ואפילו  
למאן דלמך (סס) רשות מכל מקום  
שרי לכולל פסח והכא כתיב לא יאכל  
בו וי"ל דלי הוה קני ליה רביה לא  
הוה אכלי אלא בהמנחת רבו כעבד  
כנעני ולא בהמנחת אחרים:

הגהות הב"ח

- (א) נש' השת' דלמרת  
טו לדרשא הוא דלמך כל  
ערל לא יאכל בו לן כן  
נבר לא יאכל בו למה לי  
כל ערל לא יאכל בו בו  
אינו אוכל אבל אוכל  
הוא במעצה ומרור כל  
בן נבר לא יאכל בו  
בו המרת דה פוסלת  
ואין המרת דה פוסלת  
במעשה ואלמתי למת  
ערל כתיב: (ב) רש"י  
דלי וימלה וברו ותי אז  
יאכל בו היינו בעליו:  
(ג) ר"ה שבקינן ותי לה  
אדרומה כנעני:

אלמא לא קני ליה רביה והא דלמך צפ"ק דקידושין ודף טו.  
וסס) דעבד עברי גופו קניי היינו לענין שצריך גט  
שחרור ואין יואל בצמיחה בעלמא אבל לענין מלות לא והא דשרי  
בשפחה כנענית היינו משום שצריך שיעבוד את רבו בין ביום בין  
בלילה כדכתיב (דברים טו) כי משנה  
שכר שפיר עבדך דשפיר קרייה  
רחמנא ואל"מ דמשמע דמטעמא דקני  
ליה רביה יש לו לפטר והלא עבד  
כנעני גופו חייב בפסח למ"ד (פסחים  
דף סא): נשים בראשון חובה ואפילו  
למאן דלמך (סס) רשות מכל מקום  
שרי לכולל פסח והכא כתיב לא יאכל  
בו וי"ל דלי הוה קני ליה רביה לא  
הוה אכלי אלא בהמנחת רבו כעבד  
כנעני ולא בהמנחת אחרים:

מוסף רש"י

מופנה מצד אחד  
למדין ומשיבין גזירה  
שה שניה מופנה משני  
צדדים אלא מצד אחד  
למדין ממנה אס' אין  
להשיב אלא אס' יש להשיב  
משנין ויבשת קרא .

אלמא לא קני ליה רביה והא דלמך צפ"ק דקידושין ודף טו.  
וסס) דעבד עברי גופו קניי היינו לענין שצריך גט  
שחרור ואין יואל בצמיחה בעלמא אבל לענין מלות לא והא דשרי  
בשפחה כנענית היינו משום שצריך שיעבוד את רבו בין ביום בין  
בלילה כדכתיב (דברים טו) כי משנה  
שכר שפיר עבדך דשפיר קרייה  
רחמנא ואל"מ דמשמע דמטעמא דקני  
ליה רביה יש לו לפטר והלא עבד  
כנעני גופו חייב בפסח למ"ד (פסחים  
דף סא): נשים בראשון חובה ואפילו  
למאן דלמך (סס) רשות מכל מקום  
שרי לכולל פסח והכא כתיב לא יאכל  
בו וי"ל דלי הוה קני ליה רביה לא  
הוה אכלי אלא בהמנחת רבו כעבד  
כנעני ולא בהמנחת אחרים:

אלמא לא קני ליה רביה והא דלמך צפ"ק דקידושין ודף טו.  
וסס) דעבד עברי גופו קניי היינו לענין שצריך גט  
שחרור ואין יואל בצמיחה בעלמא אבל לענין מלות לא והא דשרי  
בשפחה כנענית היינו משום שצריך שיעבוד את רבו בין ביום בין  
בלילה כדכתיב (דברים טו) כי משנה  
שכר שפיר עבדך דשפיר קרייה  
רחמנא ואל"מ דמשמע דמטעמא דקני  
ליה רביה יש לו לפטר והלא עבד  
כנעני גופו חייב בפסח למ"ד (פסחים  
דף סא): נשים בראשון חובה ואפילו  
למאן דלמך (סס) רשות מכל מקום  
שרי לכולל פסח והכא כתיב לא יאכל  
בו וי"ל דלי הוה קני ליה רביה לא  
הוה אכלי אלא בהמנחת רבו כעבד  
כנעני ולא בהמנחת אחרים:

אלמא לא קני ליה רביה והא דלמך צפ"ק דקידושין ודף טו.  
וסס) דעבד עברי גופו קניי היינו לענין שצריך גט  
שחרור ואין יואל בצמיחה בעלמא אבל לענין מלות לא והא דשרי  
בשפחה כנענית היינו משום שצריך שיעבוד את רבו בין ביום בין  
בלילה כדכתיב (דברים טו) כי משנה  
שכר שפיר עבדך דשפיר קרייה  
רחמנא ואל"מ דמשמע דמטעמא דקני  
ליה רביה יש לו לפטר והלא עבד  
כנעני גופו חייב בפסח למ"ד (פסחים  
דף סא): נשים בראשון חובה ואפילו  
למאן דלמך (סס) רשות מכל מקום  
שרי לכולל פסח והכא כתיב לא יאכל  
בו וי"ל דלי הוה קני ליה רביה לא  
הוה אכלי אלא בהמנחת רבו כעבד  
כנעני ולא בהמנחת אחרים:

אלמא לא קני ליה רביה והא דלמך צפ"ק דקידושין ודף טו.  
וסס) דעבד עברי גופו קניי היינו לענין שצריך גט  
שחרור ואין יואל בצמיחה בעלמא אבל לענין מלות לא והא דשרי  
בשפחה כנענית היינו משום שצריך שיעבוד את רבו בין ביום בין  
בלילה כדכתיב (דברים טו) כי משנה  
שכר שפיר עבדך דשפיר קרייה  
רחמנא ואל"מ דמשמע דמטעמא דקני  
ליה רביה יש לו לפטר והלא עבד  
כנעני גופו חייב בפסח למ"ד (פסחים  
דף סא): נשים בראשון חובה ואפילו  
למאן דלמך (סס) רשות מכל מקום  
שרי לכולל פסח והכא כתיב לא יאכל  
בו וי"ל דלי הוה קני ליה רביה לא  
הוה אכלי אלא בהמנחת רבו כעבד  
כנעני ולא בהמנחת אחרים:

אלמא לא קני ליה רביה והא דלמך צפ"ק דקידושין ודף טו.  
וסס) דעבד עברי גופו קניי היינו לענין שצריך גט  
שחרור ואין יואל בצמיחה בעלמא אבל לענין מלות לא והא דשרי  
בשפחה כנענית היינו משום שצריך שיעבוד את רבו בין ביום בין  
בלילה כדכתיב (דברים טו) כי משנה  
שכר שפיר עבדך דשפיר קרייה  
רחמנא ואל"מ דמשמע דמטעמא דקני  
ליה רביה יש לו לפטר והלא עבד  
כנעני גופו חייב בפסח למ"ד (פסחים  
דף סא): נשים בראשון חובה ואפילו  
למאן דלמך (סס) רשות מכל מקום  
שרי לכולל פסח והכא כתיב לא יאכל  
בו וי"ל דלי הוה קני ליה רביה לא  
הוה אכלי אלא בהמנחת רבו כעבד  
כנעני ולא בהמנחת אחרים:

אלמא לא קני ליה רביה והא דלמך צפ"ק דקידושין ודף טו.  
וסס) דעבד עברי גופו קניי היינו לענין שצריך גט  
שחרור ואין יואל בצמיחה בעלמא אבל לענין מלות לא והא דשרי  
בשפחה כנענית היינו משום שצריך שיעבוד את רבו בין ביום בין  
בלילה כדכתיב (דברים טו) כי משנה  
שכר שפיר עבדך דשפיר קרייה  
רחמנא ואל"מ דמשמע דמטעמא דקני  
ליה רביה יש לו לפטר והלא עבד  
כנעני גופו חייב בפסח למ"ד (פסחים  
דף סא): נשים בראשון חובה ואפילו  
למאן דלמך (סס) רשות מכל מקום  
שרי לכולל פסח והכא כתיב לא יאכל  
בו וי"ל דלי הוה קני ליה רביה לא  
הוה אכלי אלא בהמנחת רבו כעבד  
כנעני ולא בהמנחת אחרים:

אלמא לא קני ליה רביה והא דלמך צפ"ק דקידושין ודף טו.  
וסס) דעבד עברי גופו קניי היינו לענין שצריך גט  
שחרור ואין יואל בצמיחה בעלמא אבל לענין מלות לא והא דשרי  
בשפחה כנענית היינו משום שצריך שיעבוד את רבו בין ביום בין  
בלילה כדכתיב (דברים טו) כי משנה  
שכר שפיר עבדך דשפיר קרייה  
רחמנא ואל"מ דמשמע דמטעמא דקני  
ליה רביה יש לו לפטר והלא עבד  
כנעני גופו חייב בפסח למ"ד (פסחים  
דף סא): נשים בראשון חובה ואפילו  
למאן דלמך (סס) רשות מכל מקום  
שרי לכולל פסח והכא כתיב לא יאכל  
בו וי"ל דלי הוה קני ליה רביה לא  
הוה אכלי אלא בהמנחת רבו כעבד  
כנעני ולא בהמנחת אחרים:

אלמא לא קני ליה רביה והא דלמך צפ"ק דקידושין ודף טו.  
וסס) דעבד עברי גופו קניי היינו לענין שצריך גט  
שחרור ואין יואל בצמיחה בעלמא אבל לענין מלות לא והא דשרי  
בשפחה כנענית היינו משום שצריך שיעבוד את רבו בין ביום בין  
בלילה כדכתיב (דברים טו) כי משנה  
שכר שפיר עבדך דשפיר קרייה  
רחמנא ואל"מ דמשמע דמטעמא דקני  
ליה רביה יש לו לפטר והלא עבד  
כנעני גופו חייב בפסח למ"ד (פסחים  
דף סא): נשים בראשון חובה ואפילו  
למאן דלמך (סס) רשות מכל מקום  
שרי לכולל פסח והכא כתיב לא יאכל  
בו וי"ל דלי הוה קני ליה רביה לא  
הוה אכלי אלא בהמנחת רבו כעבד  
כנעני ולא בהמנחת אחרים:

אלמא לא קני ליה רביה והא דלמך צפ"ק דקידושין ודף טו.  
וסס) דעבד עברי גופו קניי היינו לענין שצריך גט  
שחרור ואין יואל בצמיחה בעלמא אבל לענין מלות לא והא דשרי  
בשפחה כנענית היינו משום שצריך שיעבוד את רבו בין ביום בין  
בלילה כדכתיב (דברים טו) כי משנה  
שכר שפיר עבדך דשפיר קרייה  
רחמנא ואל"מ דמשמע דמטעמא דקני  
ליה רביה יש לו לפטר והלא עבד  
כנעני גופו חייב בפסח למ"ד (פסחים  
דף סא): נשים בראשון חובה ואפילו  
למאן דלמך (סס) רשות מכל מקום  
שרי לכולל פסח והכא כתיב לא יאכל  
בו וי"ל דלי הוה קני ליה רביה לא  
הוה אכלי אלא בהמנחת רבו כעבד  
כנעני ולא בהמנחת אחרים: